

G. Tomislav Kilibarda, Više javno tužilaštvo u Beogradu

G. Stevan Bjelić, načelnik Policijske uprave Beograd, Ministarstvo unutrašnjih poslova

G. Dragan Đilas, gradonačelnik Grada Beograda

Gđa Suzana Paunović, direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije

G. Milosav Miličković, predsednik Gradske opštine Rakovica

Budimpešta, Beograd 10.09.2013.

Rasistički napadi na romsko naselje u Resniku

Praxis¹ i Evropski centar za prava Roma (ERRC)² vam se obraćaju kako bi izrazili svoju zabrinutost zbog nedavnog niza napada na kontejnersko naselje u Resniku (Gradska opština Rakovica, Beograd) u kome žive romske porodice koje su perthodno iseljene iz Belvila.

Prvi incident dogodio se u noći 28. avgusta 2013. godine oko 23 časa kada je grupa od najmanje 20 muškaraca, noseći kapuljače i naoružana šipkama, napala naselje za vreme privatne proslave. Tokom napada huligani su stanovnicima pretili i upućivali uvrede na rasnoj osnovi. Neki od muškaraca su ušli u naselje, bacali kamenje i na jednom od kontejnera metalnom šipkom slomili prozor pored kog su spavala deca. Jedna žena je kroz prozor udarena metalnom šipkom. Ostali stanovnici naselja nisu pretrpeli povrede. Tokom narednih noći napadači su nastavili da dolaze u naselje u grupama, pokušavajući da provociraju i zastraše stanovnike i pretili da će ih zapaliti.

Stanovnici su svaki napad odmah prijavljivali policiji, a patrolna kola bi se pojavila u rasponu od četiri do deset minuta. Prilikom policijske intervencije tokom noći u subotu 31. avgusta 2013, četvorica napadača neromskog porekla (uključujući jednog maloletnika) su uhvaćeni i privedeni. Iz straha za svoju i bezbednost svoje dece, romske porodice su organizovale noćnu stražu u naselju. Policija je poslala patrolna kola da dežuraju noću tek nakon šest dana konstantnih napada, i to nakon intervencije Praxisa i ERRC-a koji su se sastali sa zamenikom komandira Policijske stanice Rakovica 4. septembra.

Ovo nije prvi put da je naselje izloženo rasno motivisanom nasilju. Pre raseljavanja porodica iz Belvila u aprilu 2012. godine, lokalno stanovništvo u Resniku je organizovalo nasilne proteste protiv odluke da

¹ Praxis je domaća nevladina organizacija osnovana 2044. godine u Beogradu sa ciljem da promoviše, štiti i unapredi ljudska prava i da se bori protiv diskriminacije, netolerancije i rasizma.

² Evropski centar za prava Roma je međunarodna pravna organizacija od javnog interesa koja se bori protiv rasizma usmerenog protiv Roma i kršenja ljudskih prava romske populacije kroz strateško parničenje, istraživanje, razvijanje politika, javno zagovaranje i obrazovanjem u oblasti ljudskih prava.

se tu nasele romske porodice.³ Usled toga, Romi su nekoliko meseci živeli pod stalnom policijskom zaštitom.

Obaveza države da osigura bezbednost i lični integritet i da preduzme sve potrebne mere da obezbedi dostojanstven život i mir svojim građanima proističe iz Ustava, nacionalnog zakonodavstva i brojnih međunarodnih ugovora koji se odnose na ljudska prava. Ustav Republike Srbije garantuje nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta (član 25) i pravo na slobodu i bezbednost (član 27). Kao potpisnica Evropske konvencije o ljudskim pravima i Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, Srbija je u obavezi da obezbedi da svi građani uživaju svoja prava na ličnu slobodu i bezbednost, privatan i porodičan život. Evropski sud za ljudska prava navodi da, prilikom istraživanja nasilnih incidenata, državne vlasti imaju dodatnu obavezu da preduzmu sve potrebne korake da demaskiraju bilo kakve rasne motive i da utvrde da li su etnička mržnja ili predrasude igrale neku ulogu u događajima. Rasno motivisano nasilje (ili nasilje za koje postoji sumnja da je rasno motivisano) mora se tretirati na drugačije od ostalih tipova nasilja.⁴ Štaviše, kako bi zaštitili građane od ponovljenih zločina iz mržnje, država i njeni organi moraju da preduzmu posebne mere da spreče takve napade u budućnosti, uključujući video nadzor ili neku drugu vrstu nadzora, prismostru ili slične druge akcije.⁵ U slučaju Resnika, noćna patrola je poslata u naselje tek nakon šest dana konstantnih napada i to nakon intervencije Praxisa i ERRC-a.

ERRC i Praxis pozivaju vlasti da obave kompletnu i detaljnu istragu, identifikuju i privedu pravdi sva lica koja su uključena u napade i da preduzmu sve potrebne mere bezbednosti da zaštite romske porodice u kontejnerskom naselju u Resniku od daljih napada. Podvlačimo da ključni elementi incidenata, kao što su etničko poreklo cilje grupe, lokacija naselja, broj napadača i ponavljanje nasilja ukazuju na to da je ovo bio planiran zločin iz mržnje i da se mora tretirati kao takav u daljem postupku.

Na kraju, takođe bismo da izrazimo zabrinutost zbog činjenice da je predstavnik Gradskog sekretarijata za socijalnu zaštitu, koji je zadužen za ovo naselje, saopštio porodicama da će one morati da snose troškove materijalne štete (slomljen prozor) koju su naneli napadači. Vlasti Grada Beograda posetile su porodice tek 2. septembra 2013. godine, nekoliko dana nakon početka napada, uprkos činjenici da su odmah bili obavješteni o napadima. Dvoje predstavnika vlasti je vikalo na Rome i vređalo ih, nazivajući ih "lopovima" i "životinjama" i pretilo ukidanjem bilo kakve dalje pomoći porodicama.

Najljubaznije vas molimo da nas blagovremeno obavestite o svim merama koje vaša institucija bude preduzela.

Dezideriu Gergely

Izvršni direktor, ERRC

Jasmina Mikovic

Zamenica izvršne direktorke, Praxis

³ Praxis, „Osuda rasističkog nasilja u Resniku“, obaveštenje za javnost, 7. april 2012, dostupno na:

<http://www.praxis.org.rs/index.php/sr/praxis-in-action/discrimination/item/399-condemnation-of-racist-behaviour-in-resnik>

⁴ Videti *Šečić v. Hrvatske*, Evropski sud za ljudska prava, predstavka broj 40116/02, § 67.

⁵ Videti *Milanovic v. Srbije*, Evropski sud za ljudska prava, predstavka broj 44614/07, § 89.

ZA:

G. Tomislav Kilibarda, Više javno tužilaštvo u Beogradu
G. Stevan Bjelić, načelnik Policijske uprave Beograd, Ministarstvo unutrašnjih poslova
G. Dragan Đilas, gradonačelnik Grada Beograda
Gđa. Suzana Paunović, direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije
G. Milosav Miličković, predsednik Gradske opštine Rakovica

CC:

Nj.E. Ambasador Michael Davenport, Šef delegacije Evropske unije u Srbiji
G. Saša Janković, Zaštitnik građana
Gđa. Nevena Petrušić, Poverenica za zaštitu ravnopravnosti
Gđa. Marija Rauš, Savetnica za ljudska prava, Kancelarija stalnog koordinatora UN u Srbiji / OHCHR
G. Eduardo Arboleda, Šef predstavništva UNHCR u Srbiji
G. Matthew Newton, Program za inkluziju Roma, Misija OEBS u Srbiji